

Διδάσκοντας λογοτεχνία με χρήση
Θεατρικών τεχνικών. Μια εφαρμογή στα
Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της
Α΄ Γυμνασίου

Κατερίνα Καρρά
Δρ. Φιλολόγος - Θεατρολόγος
katkarra@gmail.com

Εργασίες στην κατεύθυνση της χρήσης Θεατρικών τεχνικών στο μάθημα της Λογοτεχνίας

- ▶ Φανουράκη 2010
- ▶ Παπαδόπουλος, 2010

- ▶ Ωστόσο εμπόδια: -
  - έλλειψη σχετικής κουλτούρας
  - Θέαση της λογοτεχνίας ως μιας διαδικασίας όχι τόσο παιγνιώδους

Όχι συγκεκριμένο σενάριο διδασκαλίας

- ▶ Στόχος : βιωματική προσέγγιση της λογοτεχνίας
- ▶ Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε στο 4^ο Γυμνάσιο Παλαιού Φαλήρου, σε τρία τμήματα της Α΄ Γυμνασίου το πρώτο τρίμηνο της σχολικής χρονιάς 2014/2015, σε ένα δεκάωρο διδασκαλίας.

Στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη

Βασικός προβληματισμός: Τι και με ποια σειρά θα διδαχθεί:

- Μαθητές Α΄ Γυμνασίου
- Παιδαγωγικοί στόχοι: εξοικείωση των μαθητών με τις συγκεκριμένες τεχνικές δημιουργία ομάδας, κλίμα αποδοχής
- Μαθησιακοί στόχοι: Τα κείμενα επιλέχθηκαν με μία συγκεκριμένη σειρά -> λογική συνέχεια μεταξύ τους ώστε να εξυπηρετούν τους μαθησιακούς στόχους, να μάθουν οι μαθητές να χαρακτηρίζουν ένα πρόσωπο, να εντοπίζουν χώρο, χρόνο, βασικούς πρωταγωνιστές, γλωσσικά στοιχεία, αφηγηματικές τεχνικές.

ΚΕΙΜΕΝΑ

Α' ΤΡΙΜΗΝΟ

- ▶ *Η γάτα του παπά* του Γρηγόρη Ξενόπουλου
- ▶ Το πιο γλυκό ψωμί (λαϊκό παραμύθι)
- ▶ Τα φαντάσματα της Μ. Ιορδανίδου.
- ▶ *Η νέα Παιδαγωγική* του Ν. Καζαντζάκη
- ▶ *Κάτω στις μαργαρίτες το αλωνάκι* Οδυσσέα Ελύτη - *Τζιτζικια* στήσαν τον χορό Γιάννη Ρίτσου

«Δραματικός τρόπος»

- ▶ Η σειρά των κειμένων που ακολουθήθηκε δεν είναι δεσμευτική
- ▶ δεν είναι δεσμευτικός ή εξαντλητικός και ο κατάλογος των θεατρικών τεχνικών που χρησιμοποιήθηκαν
- ▶ δημιουργήθηκε ένα κλίμα αποδοχής στην τάξη
- ▶ βελτιώθηκαν οι ακουστικές ικανότητες των μαθητών
- ▶ τους ήταν πιο εύκολο να μιλήσουν, να συμμετέχουν, να εκτεθούν, να μοιραστούν τις ιδέες τους, να διαβάσουν τις εργασίες τους ενώπιον όλων, να επικοινωνήσουν σχολιάζοντας με μεγαλύτερη ευαισθησία θέμα, χαρακτήρες, γλώσσα του λογοτεχνικού κειμένου.

Σύντομη περιγραφή της εφαρμογής στη διδασκαλία

Α΄ Δραστηριότητα:

- ▶ Αναγνωστική συνήθεια
- ▶ Αγαπημένο λογοτεχνικό βιβλίο.
- ▶ «Δυναμική/παγωμένη εικόνα» ο τίτλος ενός λογοτεχνικού βιβλίου

Δυναμική / Παγωμένη εικόνα

- ▶ Οι μαθητές σε ομάδες παρουσιάζουν με τα σώματά τους μια σκηνή, μια έννοια, μια σχέση, ένα γεγονός, ένα συναίσθημα, ένα συμβολισμό από ένα κείμενο.

Η γάτα του παπά του Γ. Ξενόπουλου Β' και Γ' δραστηριότητα

- ▶ η τεχνική της «ανακριτικής καρέκλας».
- ▶ οι μαθητές απομονώνοντας τις διαλογικές σκηνές του κειμένου από τις αφηγηματικές ασκήθηκαν στις διαφορές του ύφους της κάθε αφηγηματικής επιλογής.

Ανακριτική καρτέκλα

Ο εκάστοτε «χαρακτήρας» κάθεται σε μια καρτέκλα και οι μαθητές του κάνουν ερωτήσεις για το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον του.

Χτίσιμο ρόλου

Το πιο γλυκό ψωμί του κόσμου

Δ' Δραστηριότητα

Ε' Δραστηριότητα

Ένα

- ▶ Προφορικότητα της γλώσσας
- ▶ Μια φράση διαβάζεται σε διαφορετικά συμφραζόμενα

Δημιουργική γραφή

Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.
Λέω το ίδιο κείμενο με πολλούς
τρόπους

Τα φαντάσματα της Μ. Ιορδανίδου

Στ' Δραστηριότητα

- ▶ Δημιουργία ακουστικών εικόνων -> συνειδητοποίηση της αλλαγής χώρων

Ζ' Δραστηριότητα

- ▶ Τούνελ της συνείδησης

Δημιουργία ατμόσφαιρας μέσω ήχων/ ακουστικές εικόνες - ήχοι

Διάδρομος - τούνελ συνείδησης

Στην περίπτωση διλήμματος ένας διάδρομος συνείδησης αποκαλύπτει τις διαφορετικές εσωτερικές φωνές του χαρακτήρα

Η Νέα Παιδαγωγική του Ν. Καζαντζάκη

Θέατρο Φόρουμ

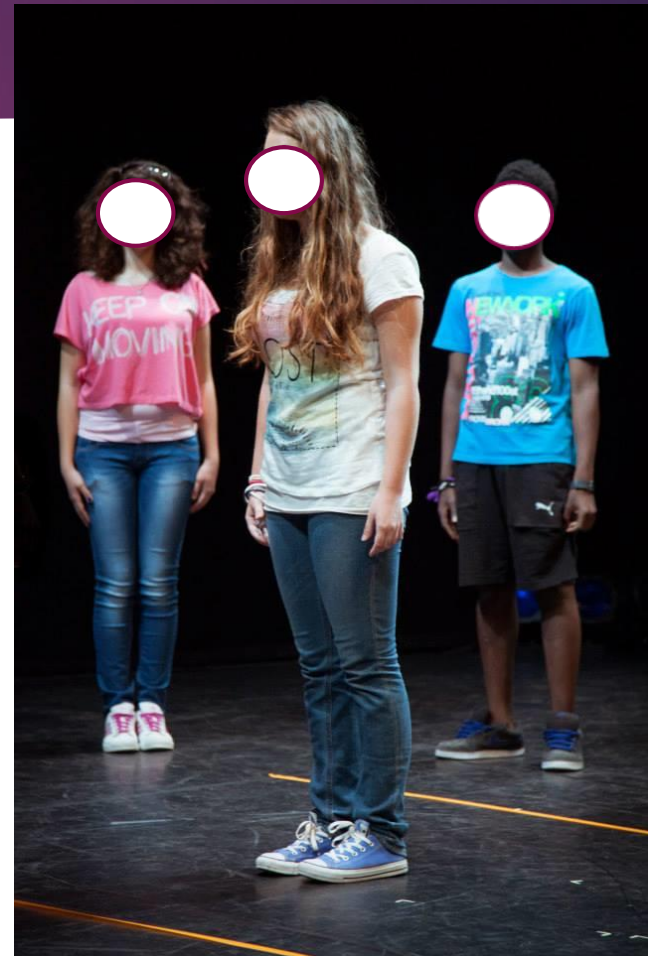
- ▶ Ένα γλυπτό με τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος που δεν μας αρέσουν.
- ▶ Ένας γλύπτης διορθώνει το προηγούμενο γλυπτό με θετικές αλλαγές
- ▶ Προκύπτει ένα «νέο γλυπτό» με χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος όπως το ονειρευόμαστε.

Περιγραφή σε χαρακτήρα

Γλύπτης - Γλυπτό

Κάποιος καλείται να μείνει ακίνητος σαν «άγαλμα» σε μια στάση εμπνευσμένη από ένα στοιχείο του προγράμματος.

Προέκταση: Ένας- ένας, όλοι έρχονται και παίρνουν μία στάση δίπλα στον πρώτο. Ο «Γλύπτης», «διορθώνει» το γλυπτό επιφέροντας θετικές αλλαγές ώστε να είναι ιδανική η αλλαγή.

Οδ. Ελύτη, Κάτω στις μαργαρίτας το αλωνάκι.
Γ. Ρίτσου, Τζιτζίκια στήσαν τον χορό

▶ 9^η Δραστηριότητα
Ζωγραφική

▶ 10^η Δραστηριότητα
▶ Ανάλογη μουσική
επένδυση

Τι κερδίζουμε;

- ▶ Εμπλουτίζουμε το πρόγραμμα και κινητοποιούμε το ενδιαφέρον των μαθητών
- ▶ Ενεργοποιούμε διανοητικά – συναισθηματικά
- ▶ Ωθούμε στη δημιουργική και κριτική σκέψη
- ▶ Δημιουργούμε ομάδα

Γιατί οι Θεατρικές Τεχνικές;

- ▶ Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα
- ▶ Δεν χρειάζονται ειδικές γνώσεις
- ▶ Δεν χρειάζονται υλικά
- ▶ Δεν χρειάζεται πολύς χρόνος
- ▶ Δεν χρειάζεται καν ειδική αίθουσα

Εφαρμογή: Αποτελέσματα

- ▶ Εφαρμόζεται σε κείμενα με μία σειρά με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους
- ▶ *Γάτα του παπά* -> χαρακτήρας, πρόσωπα
- ▶ *Τα Φαντάσματα* -> χώρος
- ▶ *Η νέα Παιδαγωγική* -> χρόνος
- ▶ *Το πιο γλυκό ψωμί* -> γλώσσα
- ▶ *Κάτω στις μαργαρίτας το αλωνάκι, Τζιτζίκια στήσαν τον χορό* -> σχήματα λόγου, εικόνες
- ▶ Δυνατό συγκινησιακά αποτέλεσμα - Βιωματική διερεύνηση. Εμπλέκονται όλοι οι μαθητές - μύηση στη Λογοτεχνία αλλά και στην τέχνη του θεάτρου.

ΤΕΛΟΣ